15e JAARGANG | CURACAO DEN 19den MAART 1898. | No. 742

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sò fl. 0,20.

Curaçao, 18 Maart.

Het kerkelijk en burgerlijk huwelijk.

II.

Misschien eischen wij veel van het geduld onzer lezers, wanneer wij, na in ons vorig nummer de redevoeringen der heeren Reekers en van Van der Biesen, die van den eersten afgevaardigde in 't kort en van den tweeden in haar geheel, te hebben weergegeven, thans het antwoord laten volgen van den minister van Justitie aan de beide genoemde afgevaardigden, zooals het gesproken werd in de zitting van Vrijdag 28 Januari. Wij meenen dit echter aan de rechtvaardigheid verschuldigd te zijn en ook zal het weergeven der geheele redevoering van den minister den lezers en ons dienstig zijn, wanneer wij vervolgens in een slot-artikel daaraan nog een paar woorden toevoegen.

De minister zeide dan in de zitting van 28 Januari:

In de eerste plaats kan ik niet voldoen aan sommige wenschen, wegens het inzicht, dat ik heb in het belang van de instellingen, die ter sprake worden gebracht. Ik heb daarbij voornamelijk het ~~oog op hetgeen besproken is door~~ den geachten afgevaardigde den heer Reekers. Indien ik het beginsel van art. 449 krachtig wensch te handhaven, dan is dit echter niet omdat ik zou staan op het standpunt, dat door dien geachten afgevaardigde gisteren is bestreden. Ik wensch namelijk dit art. 449 niet te behouden omdat ik bevreesd zou zijn voor clericale overheersching, want ik ben overtuigd — en deze overtuiging is bevestigd door jarenlange vriendschappelijke relatiën met veel Roomschen — dat in een land als het onze met zijn geschiedenis en met zijn gemengde bevolking onze katholieke landgenooten op den duur meer sympathie zullen hebben voor het beginsel van vrijheid dan voor de neigingen van overheersching, die ongetwijfeld ook bij sommigen hunner wel eens zich zullen voordoen.

Maar ik wensch het beginsel van art. 449 daarom krachtig te handhaven, omdat ik geloof dat de roeping van den Staat is om te zorgen, dat onze instellingen blijven beantwoorden aan haar doel, en nu zou het zeker een onpractische politiek zijn en bewijs geven van weinig practisch inzicht, indien men, hoezeer ook gehecht aan de neutraliteit van den Staat, zou ontkennen, zou voorbijzien den grooten historischen invloed van de leerstellingen der Kerk.

De geachte afgevaardigde heeft gisteren gezegd, indien ik hem goed verstaan heb, dat art. 449 te eenenmale overbodig is, want ieder verstandig man zal de formaliteiten van het burgerlijk huwelijk wel vervullen, en zeer zeker zullen de geestelijken de vervulling van die formaliteiten bevorderen. Onderstel dat dit inderdaad juist was, dan zou ik vragen; Waarom dan die aandrang tot afschaffing van dat artikel? Waarom kan het niet blijven zooals het is? Maar inderdaad is het niet overbodig, en wel om deze reden, dat niet allen verstandige menschen zijn. Er zijn een aantal onverstandige menschen ook in ons land, en dan vrees ik dat het bij hen dikwijls zou voorkomen, dat zij, in den waan een huwelijk te sluiten, zouden leven in concubinaat. Daartegen moet de Staat waken.

Ook heeft het mij geen groote geruststelling gegeven, dat ik van den geachten afgevaardigde heb gehoord dat hij het burgerlijk huwelijk herhaaldelijk heeft gequalificeerd als eenvoudig een formaliteit. Ik ben niet zonder vrees, dat een aantal menschen die meening deelen en inderdaad het al of niet aangaan van het burgerlijk huwelijk zullen beschouwen als een onbeduidende vormquaestie.

Indien ik dus niet kan toegeven aan den wensch, dat art. 449 wordt ingetrokken, ik heb er geen bezwaar in gezien, toen mij in de andere Kamer de pertinente vraag werd gesteld, of ik mijn goedkeuring zou kunnen hechten aan een goed geformuleerd voorstel, waarbij, met behoud van het beginsel van art. 449, toch aan zekere gewetensbezwaren werd te gemoet gekomen, deze vraag toestemmend te beantwoorden.

Ik geloof dat dezelfde motieven, die mij leiden tot handhaving van het beginsel van art. 449, mij ertoe moeten leiden om met zekere uitzonderingen, waar die gevaren, waarop ik heb gedoeld, niet te duchten zijn, aan de wenschen van den geachten afgevaardigde en zijn geloofsgenooten te gemoet te komen.

Nu, heeft de geachte afgevaardigde de vrees uitgesproken, dat het overleg, dat ik heb toegezegd met den volksvertegenwoordiger, die de zaak ter sprake heeft gebracht, meer schade aan de zaak zou kunnen doen dan voordeel, omdat ik tot de conclusie zou kunnen komen, dat de zaak niet voor regeling vatbaar was. De geachte afgevaardigde, op wiens vriendschappelijke gevoelens ik evenzeer prijs stel als hij op de mijne, zal van mij de verzekering willen aannemen, dat dergelijk vooruitzicht bij mij niet bestaat en allerminst in mijn bedoeling ligt. Ik ben met den geachten afgevaardigde den heer Harte van Tecklenburg in overleg getreden, allereerst uit een begrip van *courtoisie*, omdat ik, waar hij een wetsontwerp aankondigde, niet *sit venia verbo* onder zijne duiven wilde schieten, maar ten andere om licht te zoeken waar het te krijgen was, omdat ik mij op de hoogte wilde stellen van de eischen en verlangens, die door hem werden gekoesterd.

Ik blijf er dus, wat deze zaak betreft, bij, dat ik, met handhaving van art. 449, zal trachten een formule te vinden, waardoor in bijzondere gevallen aan bezwaren zal worden te gemoet gekomen.

En door den geachten afgevaardigde den heer Reekers, én in aansluiting aan hem door den heer Van den Biesen, is aangedrongen op vereenvoudiging van de huwelijks-formaliteiten.

De geachte afgevaardigde de heer Van den Biesen heeft daarbij te kennen gegeven, dat hij het benijdenswaardig talent heeft — een talent, dat hem vooral door de commissie voor het Burgerlijk Wetboek zal worden benijd — om in een halfuurtje dergelijk wetsontwerp samen te stellen.

Mijn ervaring op dat gebied is een andere. Ik heb geleerd, dat zelfs voor de eenvoudigste wetswijzigingen langdurige voorbereiding noodig is, omdat een wet in tal van andere wetsbepalingen en in tal van relatiën van het maatschappelijk leven ingrijpt. Men kan dit zoo maar niet uit zijn mouw schudden. Intusschen zal ik, wanneer de zaak aan de orde komt, gaarne de wenken van den geachten afgevaardigde ter harte nemen. Ik wil hier terstond bijvoegen, dat het mij voorkomt, dat wel eenige vereenvoudiging in de formaliteiten kan worden aangebracht, maar dat voor mij het burgerlijk huwelijk een van de belangrijkste verbintenissen is, die men kan aangaan, en dat dus van mij niet te verwachten is eenig voorstel, waarbij de waarborgen zouden verminderen, die thans in de wetten gegeven zijn tegen onberaden en overijlde besluiten.

In het bijzonder wat betreft de toestemming, die bij het huwelijk vereischt wordt van de ouders en, bij gebreke daarvan, van de grootouders, wil ik wel zeggen dat de leeftijd van de meerderjarigen misschien eenigszins zal kunnen worden verlaagd, maar zoo lang de gezinnen blijven de grondslagen van de familierechten, zal men niet alleen in het belang van de aanstaande echtgenooten noodig hebben de toestemming van de ouders en, bij gebreke daarvan, van de grootouders, maar ook wel de-

---

FEUILLETON.

PADRINO.

—o—

FIN.

Loké ta es mama bieuw, esai a cohé su serbete coe masjar respét den su mân, ta miré manera ta un cos masjar particular i desconocí pa hende civilizá.

Ma Señor Matoussaint no a ripara nada di toer es cosnan ai. E tabata mira su igár solamente, koe tabata droemi den scotji di Carolina i koe tabata hiza su pianan chikitoe na laria. Ta stranjo; Matoussaint no ta haja é mucha asina mahos mas manera promé. Ki dusji un curpa chikitoe, tierno, frescoe di muchanan tá! I awor é ta corda, koe é també tabata chikitoe i koe é tambe tabatin un mama, un bon mama, koe a cargé també riba su scotji. Mescos koe Carolina ta haci awor, su mama també a haci coe né i caricié.

Ora koe é jioe tabata bistir atrobé, i koe muger di e smid tabatiné den su braza, Matoussaint tabata moenstré su dede i es jioe tabata cohé coe toer dos su mân, i Matoussaint tabata hari di contentoe.

Es anochi ai es comerciante bieuw tabata un homber di masjar pacenci; su companjero di biljart por a tira cuantoe carambola koe é tabata kier i grita irónicamente també: Mi ta doena kên koe kier binti.... trinta.... cincuenta tantoe, i Señor Matoussaint no tabata haci caso, é tabata huma su pipa, manera nada tabata socedé.

—

„Com ta bai coe mi igar?" Señor Matoussaint tabata puntra ki ora koe é pasa dilanti es winkel di smid, koe su compadre tabata traha— é tabata pasa ai banda solamente pa é puntra pa su igár.

Ma un dia, e smid a larga su martin cai, el a limpia su mân na su lantera pa é doena es bisjitador manoe i respondé riba su pregunta di costoember: „No muchoe bon, Señor Matoussaint; Isidor, bai un instante cerca mi muger i bisé bini cerca mi."

„Ki falté? El ta maloe?" es comerciante di heroe a puntra.

„Kiko é ta falta? Kende por puntra kiko muchanan ta falta? E ta tosa. I é ta masjar corá. Bo ta masjar fortuná, Señor Matoussaint, koe bo no ta casar i koe bo no tin jioe. Pa banda di merdia dokter dici lo é bolbé."

Ma ata Carolina mes ta bini coe cabei bruhá i ainda den su japon di droemi. Sigur é no a cera su wowo henter anochi.

„I com ta bai coe né?" su esposo tabata puntra.

„No peor koe mainta." es muger dici coe un tono doloroso i cansá.

„Mi ta bai coe bo bai miré," Señor Matoussaint dici, „moenstra mi camina" Carolina a hiba su antiguo maestro na es lugá.

„Ma bo no por miré", e muger dici jorando. Dokter no kier. E ta keré koe e jioe tin maloe di garganta. Mi no a risca bisa mi esposo ainda, ma toch lo é tendé na tempoe, es pobercito. Ai Señor! ki mal anochi mi a pasa. I asina balente koe é ta i dos anja noema.

I é ta papia, papia largoe mescos manera un hende loco, i Señor Matoussaint koe a tené su manoe den di dje, tabata sinti com lagrima di es pober mama tabata cai riba su manoe cajente i pisá manera promé gotanan di un awasero repiente.

"Mira aki, Revillod," Señor Matoussaint dici es anochi ai den café, nunca ningun di bo jioenan tabatin maloe di garganta?"

"Si, Luisa. Nos a pasa masjar trabao, ma danki Dios el a scapa."

Señor Matoussaint a hala un rosea di alivio. Pues toer mucha no mester moeri di maloe di garganta. Esai tabata algo. Pakiko hustamente su igar mester moeri di es enfermedad ai?

Es anochi Sr. Matoussaint tabata sonja coe un mucha koe tabata droemi den su cama i sin movê su curpa. Hende por a mira koe den e mucha tabatin un lucha den bida coe morto. Na cama di es mucha é tabata mira den su sonjo, un muger pálida coe su wowonan corá di jora i un homber coe un cara tristoe, koe tabata spera coe ansia fin di es lucha ai. Ma ata un angel ta bini, é ta haci un sinjal i ta jega na es cama, soentji es jioe i ta manera un bida nobo a drenta den es curpa ai casi morto........

I señor Matoussaint a despierta.

Es jioe ta birando mihor asina tantoe mehor, koe despues di diez-cuater dia dokter a permitié di sali na caja coe né.

Na honor di nan legria, Señor Matoussaint a combida es esposonan ai coe nan chikitoe di bin almorza coe ne.

Es smid i su muger a presenta exactamente na ora, coe nan bistir boenita blauw, i es chikitoe koe su bistir blancoe a keda masjar boenita. Manera ta koe muchanan chikitoe, hende no por a mira koe é tabata maloe. Señor Matoussaint tabata mira su igar contentoe i ora e mucha tabata riba su scotji sin moenstra ningun clasa di miedoe, ma koe tabata grita di pleisir ora Señor Matoussaint tabata zojé riba su pia; si es ora el a sinti, koe mester ta agradabel berdad si hende ta casar.

I despues koe Carolina kier a cohé e jioe koe a sinta coe su manoe smeer di coeminda ta susja serbete di mesa, Sr. Matoussaint dici, koe é largé noema i é dici també, koe aunké el a scrap su criar bieuw for di den testament, su jioe sí, lo no sali mal sirbir.

—o—

gelijk in het belang van de familiën, van de geslachten, omdat het voor de ouders en grootouders niet onverschillig kan zijn, wie zij in hun familie opnemen en aan wie zij eventueel hun vermogen zullen nalaten.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Donderdagmorgen kwam hier van Caracas aan met de *Prins Willem II* van den *K. W. I. M.* Z. D. H. Mgr. JULIO TONTI, Pauselijk Delegaat in Venezuela en Aartsbisschop van Port-au-Prince, vergezeld van zijn secretaris den Zeer Eerwaarden Heer J. GUALTIERI.

Dienzelfden dag bracht Z. D. H. in den namiddag een bezoek aan het Groot-Seminarie te Scherpenheuvel en aan het Jongensweeshuis te Santa Rosa, waarvan het muziekkorps aan den ingang der gebouwen stond opgesteld en Z. D. H. verwelkomde. Gisternavond bood de Hoogedel Gestrenge Heer Gouverneur den Apostolischen Delegaat een diner aan en heden vertrok Mgr. TONTI met de *Prins Willem II* naar Port-au-Prince.

***

Naar wij vernemen, zal de Wel-Eerwaarde Pater PH. VERMEER, die vroeger werkzaam was aan het Colegio "Santo Tomás" en ruim twee jaar geleden naar Holland vertrok, binnenkort hier terugkeeren en wederom aan bovengenoemd Colegio worden geplaatst.

***

Trok het rijzige gothieke hoogaltaar in de Rozenkranskerk van Pietermaai vroeger reeds aller aandacht, thans wekt het de bewondering van iedereen, nu een heerlijke polychromie de strenge lijnen nog sterker doet uitkomen. Het is alsof er leven is gestort in dat altaar, dat eerst door de oorspronkelijke houtkleur, die het vertoonde, zich zoo somber en doodsch verhief in het hooge priesterkoor. Diepe eerbied en heilige vrees, men kan het duidelijk zien, heeft het penseel bestuurd bij de beschildering der tabernakeldeuren en van den expositie-troon, en kinderlijke liefde en stil vertrouwen versierden den troon van de Rozenkrans-Koningin. De polychromie der altaartombe, rijk in haar eenvoud, spreekt u ontegenzeggelijk van de overtuiging des schilders, dat de God van hemel en aarde dagelijks daarop rusten komt, terwijl wanneer men de trappen van het priesterkoor afdaalt, de nu eveneens gepolychromeerde communie-bank met haar beteekenende symbolen u zegt, dat daar het Brood des levens en de Wijn, die maagden kweekt, aangeboden wordt.

Wie dit alles zoo overtuigend wisten uit te drukken in kleuren en het hoogaltaar van Pietermaai's kerkgebouw deden schitteren in kleurenpracht? Twee jonge mannen, die werden opgevoed in het Jongensweeshuis van Santa Rosa en daar onder de leiding van den Zeer Eerwaarden Heer A. FRIE hun gelukkigen aanleg ontwikkelden en tot rijpheid brachten. Men bewere toch in 's hemels naam niet meer, dat er niets van onze Curaçaosche jongens te maken is, het altaar van Pietermaai met zijne polychromie bewijst het tegendeel en waarlijk, het loont de moeite even de Katholieke kerk van Pietermaai binnen te gaan en te zien, wat het Jongensweeshuis van Santa Rosa zoo al voortbrengt.

Havennieuws.

Het Amerikaansche oorlogsschip *Annapolis*, commandant J. HUNKER, waarvan wij in ons vorig nummer de aankomst meldden, is Maandagmorgen omstreeks half elf naar Key-West vertrokken. Zondagavond waren de Commandant, een der Amerikaansche zee-officieren, de Amerikaansche Consul met een twaalftal genoodigden de gasten van den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur.

***

Het Nederlandsche vaartuig *Tais*, toebehoorende aan den Heer P. BOOM en beheerd door den schipper DE BOOI, van Bonaire, vertrok verleden week Donderdag omstreeks half vier van Curaçao naar Bonaire. Omstreeks één uur in den nacht van Donderdag op Vrijdag liep het op de Zuid-Oostkust van Klein-Curaçao op het strand en kon niet meer worden afgebracht. Gelukkig bleven bemanning, lading, die bijna geheel voor rekening was van de Gebr. HELLMUND te Bonaire, en touwwerk behouden en Zondag vertrok de Nederlandsche schoener *Advance* naar Klein-Curaçao om alles naar Bonaire over te brengen; de lading had veel van het water geleden.

***

De *Prins Willem II* van den *K. W. I. M.*, die Donderdagmorgen hier aankwam, is één dag later dan de reiswijzer aangeeft, uit Amsterdam vertrokken. De oorzaak dier vertraging was een brand, ontstaan door broeiing, in de bewaarplaats der steenkolen van het schip. Dientengevolge moest, nadat de brand gebluscht was, een gedeelte der lading steenkolen worden gelost en daarna wederom ingeladen. Toch bleek het, toen men het Noordzeekanaal was uitgestoomd, dat men het vuur nog niet geheel meester was geweest. Opnieuw moesten de steenkolen op het verdek worden geladen en toen eerst slaagde men er in, na een arbeid van anderhalven dag en terwijl de boot al dien tijd had stil gelegen, de brand voor goed uit te maken.

***

Gisterenmorgen kwam hier van La Guaira aan het Amerikaansche stoomjacht *May*. Het liep onze haven binnen om steenkolen in te nemen.

***

Morgen vertrekt de Heer M. J. SELHORST, Directeur van het Departement van Openbare Werken, met de *Prins Willem V* van den *K. W. I. M.* via La Guaira aan Caracas. ZEd. is belast met een bijzondere zending van het Bestuur naar den President der Vereenigde Staten van Venezuela.

Posterij en Telegrafie.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Wed. G. H. Schreuder ten huize van Thomas S. Pietersz Nz., Vda. Paulina Schoop, Katariena Pietrus, Atalia Reips, Johanes Develaar, Jaup Padet, Teodoro C. Vidal para entregar á Henriette Cuvenhoven, A. S. La Fontaine co Aruba Phosphate Maaty, Próspero Baiz, B. M. A. Cerrea, Delvalle & Correa, S. B. Brandao, MxJ. Cardoze, M. H. Penso, Isaac Baiz é hijos, Guiseppe Antonini, Giovanni Tavarone, Pedro José Carrillo y Marquez, Luis Garcia Chirinos, Servani Senselin, Manuel Valles.

Aangeteekende stukken: G. H. Hüeck (4), J. R. v. d. Linde, Carlos Zuloaga, R. Capriles, Lucien Leyba, señoritas Marchenas, Mrs. Senior.

***

Met de *Prins Willem V* van den *K. W. I. M.* vertrekken van hier naar La Guaira om vandaar met de Fransche boot de reis naar Frankrijk voort te zetten de Directeur van het telegraafkantoor alhier, de Heer M. PETIT en echtgenoote. De Heer PETIT zal gedurende zijne afwezigheid, die vijf maanden duren zal, vervangen worden door den Heer G. DE LANDERSET, beambte van de *Compagnie Française des Cables Télégraphiques* alhier.

Onderwijs.

Dinsdag laatstleden is een begin gemaakt met de verbouwing der oude meisjesschool te Pietermaai. Er zullen practische verbeteringen aan die school worden aangebracht en zij zal thans volgens de eischen des tijds worden ingericht. Na de Paaschvacantie denkt men met het werk gereed te zijn. De jongensschool van Pietermaai zal dan in het vernieuwde gebouw worden overgebracht.

Schutterij.

Bij Gouvernements-beschikking van den 16den dezer is de Weledel Gestrenge Heer A. J. B. LEYBA, 2e Luitenant der dienstdoende Stedelijke Schutterij alhier, benoemd tot lid van den Raad van Administratie bij gemeld korps.

***

Verleden week Zaterdag werd bij Gouvernements-beschikking de Heer J. C. PALM, korporaal van de dienstdoende Stedelijke Schutterij, benoemd tot sergeant bij dat korps.

Leger.

Voor eenigen tijd hebben wij reeds gemeld, dat de kleeding der soldaten van het garnizoen alhier in het vervolg van betere stof zou worden vervaardigd. Aan dat plan is nu een begin van uitvoering gegeven en sinds eenigen tijd zijn de soldaten des Zondags in de nieuwe uniform gekleed. Wij hopen, dat deze nieuwe kleeding ook iets zal bijdragen om onder ons de achting voor de mindere soldaten te doen stijgen, vooral nu hunne houding, die vergeleken bij vroegere jaren thans uitstekend mag genoemd worden, hen op onze achting ten volle aanspraak kan doen maken.

***

Hr. Ms. schroefstoomschip 4e kl. *Sommelsdijk*, bestemd om Hr. Ms. *Alkmaar* te Curaçao af te lossen, vertrekt 1 Juni naar West-Indië.

Politiezaken.

Gisterenmiddag omstreeks 3 uur kregen twee pontjesvoerders, die gewoonlijk varen tusschen de werf van Scharloo en Otrabanda, twist bij het spelen om geld. De twist liep zoo hoog, dat zij handgemeen werden en de een den ander met een mes een zoo diepe snede in de hartstreek toebracht, dat men thans voor zijn leven vreest. De gewonde werd in het St. Elisabethsgasthuis opgenomen en de andere in verzekerde bewaring gebracht.

Ongelukken.

Verleden Zaterdag bleef een man, die naar de stad wilde gaan, op den grooten weg tusschen de benedendistricten en de stad, plotseling dood.

— Dinsdag brandde op de plantage Weis- onder de parochie Santa Maria een huis met bijbehoorende schuur tot den grond af. De brand ontstond in de schuur en vandaar tastte het vuur het huis aan. Niets kon gered worden en de vrouw, die het huis bewoonde, was zoo verbijsterd van schrik, dat zij haar woning niet wilde verlaten en met geweld uit de vlammen moest gesleurd worden.

— Gisteren sloeg een der paarden van den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur bij het afspannen van een rijtuig op hol. Na een paar malen de binnenplaats van het fort Amsterdam ronngehold te hebben, werd het, zonder schade aangericht te hebben, tot staan gebracht.

St. Jozefsgezellen-Vereeniging.

Heden vieren de St. Jozefsgezellen het feest van hun patroon den H. Jozef. Nadat zij hedenmorgen eerst dat feest kerkelijk hadden begonnen in de luisterrijk versierde kerk van Pietermaai, kwamen zij samen in het gebouw hunner vereeniging, waar de Eerwaarde Directeur hen naar aanleiding van het feest met een kort woord toesprak en zij gezamenlijk de koffie gebruikten.

Wanneer het feest hedenavond met een plechtig Lof in de Rozenkranskerk besloten zal zijn, zal Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS in de avond-réunie te midden der gezellen verschijnen en zeker zal het herderlijk woord van Z. D. H. hen bevestigen in den goeden geest, waarmede de St. Jozefsgezellen van Curaçao zijn bezield.

Een bewijs van erkentelijkheid.

Zooals men weet, heeft een Venezolaansch oorlogsschip eenige maanden geleden langen tijd in onze haven vertoefd tot het ondergaan van herstellingen. Namens den commandant en de officieren van dien oorlogsbodem kwam de Heer TAYLOR, Agent-Consulair van Venezuela op ons eiland, laatstleden Zondag den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur een goedgeslaagde photographie van dat schip met prachtige lijst aanbieden als bewijs van erkentelijkheid voor de betoonde gastvrijheid op Curaçao.

Toezendingen.

Als uitnoodiging om hedenavond in het Gymnastiek-lokaal tegenwoordig te zijn bij een voordracht over "Het verre Oosten," ontvingen wij gisteren van den Heer CH. DE HART VAN OLDENBARNEVELDT-TULLING een entrée-kaart, voor welker toezending wij genoemden Heer ten zeerste dankzeggen. De naam van den spreker, het aantrekkelijke van het onderwerp en de hooge bescherming dezer voordracht door den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur doen wenschen, dat de opkomst van belangstellenden groot moge zijn.

— Ook betuigen wij onzen besten dank aan den Heer A. CHARLOUIS voor de toezending van het fijn uitgevoerd tijdschrift *The Gold Fields of Surinam, Vol I, N° 1*, dat uitgegeven wordt door de *International Gold Syndicate* te Boston en te Paramaribo verschijnt. De lezing dezer bladen bevelen wij ten zeerste aan allen, die eenigszins belangstellen in de kolonie Suriname, te meer nu de lage prijs, 25 cts, waarvoor dit geschrift verkrijgbaar is, iedereen in staat stelt zijn kennis omtrent de grondgesteldheid en rijkdom van Suriname te vermeerderen.

Bonaire.

Men schrijft ons van Bonaire: De aanhoudende droogte dreigde ons reeds met gebrek aan drinkwater voor de menschen en aan voedsel voor de beesten; reeds werd hier en daar in de laatste vijf weken het vee gevoederd met fijngehakte cactus. Gelukkig viel verleden week Vrijdag gedurende twee volle uren een flinke regen op het geheele eiland neer, het regenglas op de Playa wees zelfs 4,5 mM. aan. Hopen wij dat het daarbij niet zal blijven, maar gelijk Vrijdag de Noordwestenwind ons nog veel regenwolken brengen zal.

INGEZONDEN STUKKEN.

De alhier bestaande Commissie voor de regeling van de feestviering bij gelegenheid van de inhuldiging van Hare Majesteit de Koningin, maakt bij deze bekend, dat op Zaterdag, den 26sten Maart a. s., des avonds te 8 uur precies, in het "Theater Naar" alhier eene muziek- en zanguitvoering zal plaats hebben, waarvan de opbrengst bestemd is tot versterking van het fonds, door de Commissie tot voormeld feest bijeengebracht.

De Heeren F. AGTERBERG, A. D. CAPRILES, JOHAN GAERSTE en ARTHUR LEYBA, leden der Commissie, zijn belast met den verkoop van entréekaarten, waarvan de prijs op f 2,— per kaart is gesteld. Ter verkrijging van palco's, die bij verloting zullen worden afgestaan, zijn bij genoemde Heeren inschrijvingslijsten nedergelegd.

De verloting zal plaats hebben op Woensdag, den 23sten dezer, te tien uur A. M. in de bovenzaal van de Societeit "De Gezelligheid," in tegenwoordigheid van belanghebbenden.

Curaçao, 17 Maart 1898.

DE KRONINGSFEESTCOMMISSIE.

NEDERLAND.

Dr. Schaepman naar aanleiding van het proces-Dreyfus.

Dr. Schaepman schrijft in het *Centrum* van 23 Februari ll. naar aanleiding van de zaak-Dreyfus het volgende:

EEN VRAAG.

Sinds eenigen tijd ligt mij een vraag

op het hart, die ik eindelijk eens in het openbaar stellen wil.

De vraag luidt: welk bewijs is er, dat de beweging tot herziening van het proces-Dreyfus uitgaat van een Joodsche samenzwering door Protestanten gesteund?

Voor het oogenblik laat ik de zaak-Dreyfus rusten. Hierover is zooveel te zeggen, dat men de eenvoudige vraag vergeten zou onder het vele dat te zeggen valt.

Dus: waar is het bewijs?

Van alle kanten wordt beweerd, dat er een syndicaat bestaat, dat er een samenzwering is, die ten doel heeft een schuldigen Jood tot een onschuldigen te maken en, gelijk men er in een adem bijvoegt, het leger, het Fransche leger te brengen onder de *Juiverie.*

Het bewijs?

Ik vraag hier geen bewijs in rechten. Ik vraag eenvoudig het bewijs, dat ieder eerlijk man, die een ander beschuldigt, hebben moet. Geen vermoedens, geen onderstellingen, geen gissingen, geen besluiten op beschouwingen of redeneeringen zonder feiten gebouwd. Vooral geen zedelijke zekerheden, die dikwijls zeer onzedelijk zijn.

Een feit, een gewoon, nuchter, alledaagsch feit.

Dreyfus is een Jood en de voorstanders zijner onschuld zijn Joden.

De laatste bewering is slechts ten deele juist. Men voegt er dan ook bij, dat die Joden gesteund worden door een bond van Protestanten.

Ook zoo is de bewering niet volledig. Er worden ook onder de Katholieken, zelfs in Frankrijk, zeer ernstige lieden gevonden, die, zonder zich over schuld of onschuld een oordeel aan te matigen, meenen dat de wettigheid van het proces-Dreyfus niet weinig te wenschen overlaat.

Men laat de bewering gelden: Dreyfus is een Jood, zijn voorstanders zijn Joden.

Is hiermede het bewijs geleverd voor het syndicaat, voor de samenzwering?

Men heeft hier eenvoudig te doen met een onderstelling. Men helpt elkander, dus men zweert te zaam.

Dit is toch een weinig te boud gesproken. Omdat mevr. Dreyfus een dochter van Israël is, mag zij niet gelooven in de onschuld van haar echtgenoot, mag zij niet strijden voor den naam harer kinderen? Omdat Dreyfus een Jood is, mogen zijn stamgenooten niet voor hem opkomen? Is dan een nationaal eergevoel een schande?

Maar.... de Joden!..

Welnu, zeg aan de Joden wat gij wilt, éène zaak kunt gij hun niet weigeren: recht, gemeen recht. Wat euveldaden gij ook meent te hunnen laste te kunnen leggen, voor iedere beschuldiging is noodig een bewijs. In geen geestelijke of wereldlijke wet zal men een woord ontdekken, dat oorlof geeft om tegen het recht te spreken of te handelen waar het den Jood betreft. Laster is onrecht, en een beschuldiging, die men niet bewijzen kan, is laster, ook waar het geldt den Jood.

Hier is geen bewijs.

En toch is de lucht vol van het gerel: Joodsch syndicaat, Joodsche samenzwering.

Naar ik meen, weten wij te goed, wij katholieken, wat laster is en wat laster vermag. Onze vaderen in de Catacomben heetten reeds kindermoordenaars. Hun zonen werden bespot als aanbidders van den Gekruiste met de ezelskap; men kent toch den eersten *graffito* gevonden op de helling van den Palatijn. Zoo is het altijd geweest, van den eersten tijd tot den huidigen dag.

Herinnert men zich den aanslag van Kullmann op Bismarck? Kullmann was katholiek en Kullmann zeide dat Bismarck zijn partij, het Centrum, beleedigd had. Het Centrum kwam in den Rijksdag tegen de beschuldiging eener samenzwering op. Wat was het antwoord op dat rechtmatig protest? „Mögen Sie sich lossagen von diesem Mörder, wie Sie wollen, er hängt sich an Ihre Rockschösse fest." Zoo sprak Bismarck op 4 December 1874 „mit niederschmetternder Energie" zegt zijn geschiedschrijver. En wie anders dan juist de kanselier had den moordenaar op het schuldboek van het Centrum geschreven?

Inderdaad, de „Residentiebode" sprak het juiste woord: eerlijk eigenbelang en plichtmatige voorzichtigheid moeten den katholiek nopen tot onthouding van deze soort vervolging. Maar boven alles verplicht hem tot die onthouding, zooals dezelfde schrijver in de „Residentiebode" aanduidt, het recht. Noch om zijn stam, noch om zijn belijdenis mag men wien ter wereld ook beschuldigen zonder bewijzen.

Nog altijd geldt het woord van Thomas van Aquinen, den apostel der Heidenen nagesproken: „wij behooren eerlijk van wandel te zijn ook tegenover hen, die staan buiten de Kerk, opdat de naam des Heeren niet worde gelasterd om onze daad."

Dr. Schaepman.

BUITENLAND.

Rome. — De jaarlijksche statistiek *Gerarcha cattolica*, welke te Rome is verschenen, geeft het volgende verslag der bisschoppelijke hiërarchie. Behalve den Paus en het college der kardinalen telde de Katholieke Kerk op den 1en Januari 1898: 10 patriarchen, 842 residerende aartsbisschoppen en bisschoppen van den Latijnschen en 57 van den Oosterschen ritus, bovendien 14 Oostersche prelaten met den rang en de wijding van bisschop; 347 titulair aartsbisschoppen en bisschoppen, d. w. z. die wel bisschoppen geconsacreerd zijn, maar geen zetel bezitten: 7 aartsbisschoppen en bisschoppen, die geen titel meer hebben, en eindelijk 8 prelaten nullius dioceseos (zonder bisdom); dus te zamen 1285 hoogwaardigheidsbekleeders. Hiervan heeft Paus Leo XIII opgericht: 2 patriarchaten (dat van Oost-Indië en dat van Alexandrië in Egypte); 30 aartsbisdommen (13 nieuwe en 17 van bisdommen veranderd in aartsbisdommen); 9 nieuwe bisschoppelijke zetels; twee abdijen; 3 apostolische delegaties; 59 apostolische vicariaten (49 nieuwe en tien oude apost. prefecturen, veranderd tot vicariaten); eindelijk 26 nieuwe apostolische prefecturen; dus totaal 218 nieuwe titels, welke wel bewijs geven van de gelukkige ontwikkeling der katholieke hiërarchie onder het Pausschap van onzen roemvollen en zeer beminden H. Vader Leo XIII.

— In de Kamer van Afgevaardigden is van regeeringswege, in antwoord op een tot haar gerichte vraag, formeel verklaard dat geenerlei agent of vertegenwoordiger der Italiaansche Regeering ooit op rechtstreeksche of niet rechtstreeksche wijze in verbinding heeft gestaan met den wegens landverraad veroordeelden Franschen kapitein Dreyfus.—

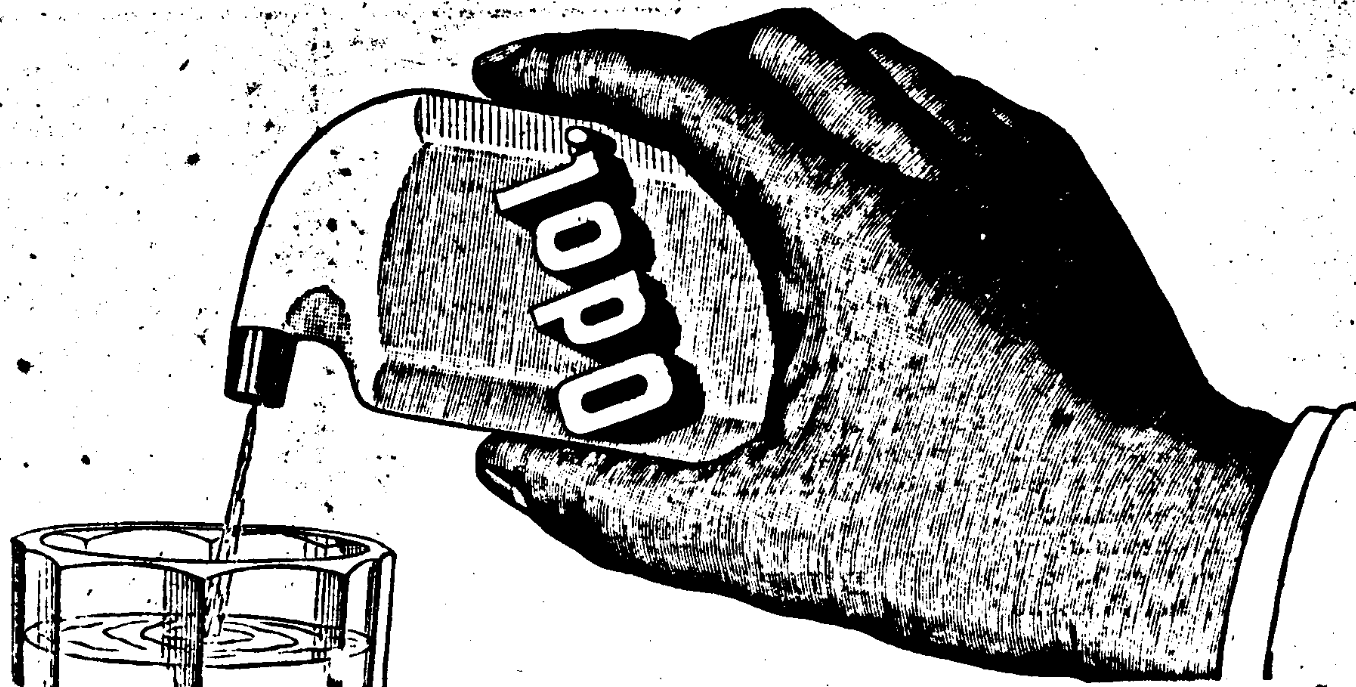
Duitschland. — De Evangelische Bond had dezer dagen in een memorie aan den rijkskanselier prins Hohenlohe zijn beklag gedaan over de houding van den Pruisischen gezant bij den Pauselijken Stoel Von Bülow, omdat deze aan een feestmaal van Duitsche Katholieken op 's keizers verjaardag in een toost op den Paus dezen laatste souvereine eer had bewezen. De officieuze *Nordd. Algemeine Zeitung* maakt nu het antwoord openbaar, dat de staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken op last van den keizer aan den Bond heeft gezonden. In het antwoord wordt gezegd, dat de keizer aan zijn ernstig misnoegen over de bewuste memorie lucht heeft gegeven. Het verwijt, aan den gezant gedaan, is geheel en al ongegrond. Want voor zijn persoon, vervolgt het antwoord van de regeering, zijn den Paus wel degelijk souvereine rechten toegekend. Het zou dus een ernstig vergrijp tegen de diplomatieke gewoonten zijn, als de Pruisische gezant had verzuimd, Leo XIII souvereine eer te bewijzen. In het gegeven geval was evenwel niet eens, als gewoonte is, de toost op den Paus den dronk op den keizer voorafgegaan, maar had de Pruisische gezant gezegd: „Leve keizer Wilhelm en Zijne Heiligheid de Paus!" De toost op een andere souverein — bedoeld wordt natuurlijk koning Humbert — zou bij deze gelegenheid niet op zijn plaats zijn geweest. „Immers," besluit het antwoord, de "keizerlijke ambassadeur te Rome drinkt bij de feesten der Duitsche kolonie op de gezondheid van koning Humbert. In toongevende Italiaansche kringen is de gebeurtenis bij het feestmaal van Duitsche Katholieken geen oogenblik verkeerd beoordeeld. De overtuiging is, dank zij de oprechtheid van het beleid des keizers, in alle kringen van beteekenis te vast geworteld, dat Duitschland met Duitsche trouw vasthoudt aan het bondgenootschap met Italië, dan dat zij op eenigerlei wijze geschokt zou kunnen worden."

Terwijl dus de Evangelische Bond den Pruisischen gezant de les wilde gelezen hebben, omdat hij den Paus souvereine eer bewezen had, krijgt die eerwaardige Bond thans zelf van den keizer een lesje in de wellevendheid. Den beroofden Paus-Koning ook nog die eer te willen ontnemen is zeker allesbehalve "evangelisch.'

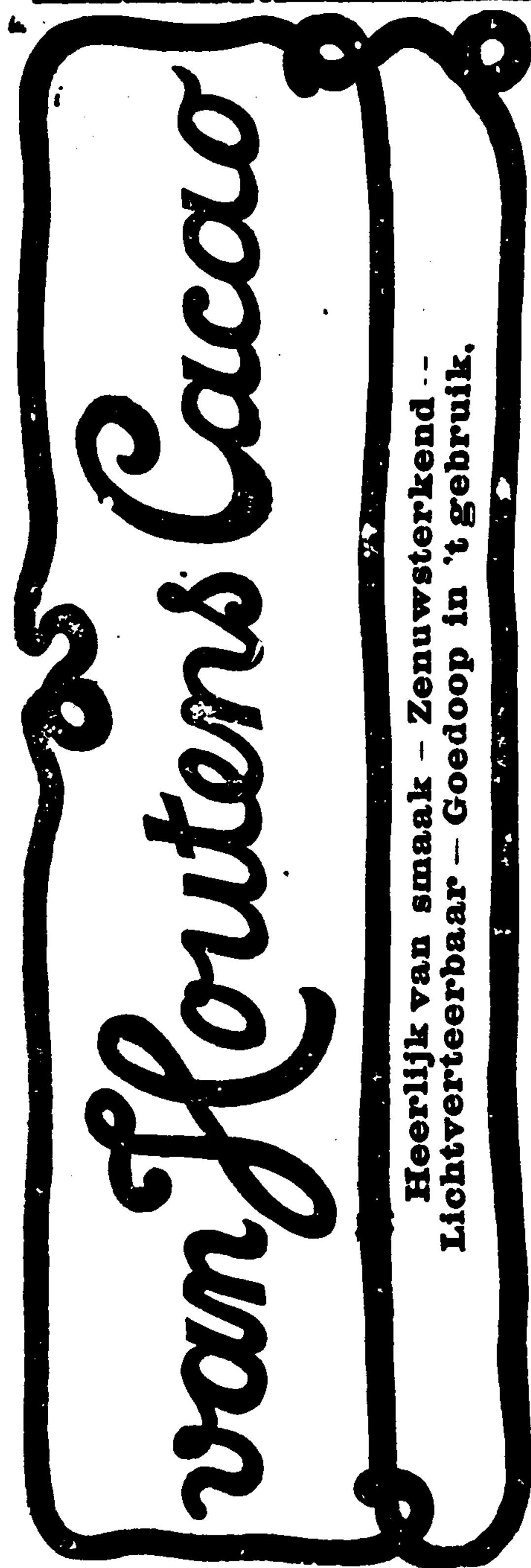
Oostenrijk. — Graaf Kalnoky, de bekende Oostenrijksche staatsman en oud minister van buitenlandsche zaken, is 14 Februari te Brunn, in Moravië, overleden. Kalnoky heeft 14 jaren lang, als kanselier der Oostenrijksch-Hongaarsche monarchie, eene groote rol in Europa gespeeld. Hij was het, die met Bismarck en Crispi het drievoudig verbond tot stand bracht, en gelijk Bismarck en Crispi is hij aan den avond zijns levens gevallen en heeft moeten aanzien, hoe andere zijn werk afbraken. Graaf Gustaaf Patak Koros von Kalnoky was een Moraviër van geboorte; hij is slechts 60 jaren oud geworden.

Spanje.—De Regeering liet bekend maken dat van 4 Maart 1895 tot 31 December 1897 de oorlog op Cuba aan kosten heeft verslonden eene som van 222,407,688 pesetas of franken. Welsprekende cijfers! De Spaansche Minister van Buitenlandsche Zaken verklaart, dat geen grond bestaat voor de vrees, dat de staat van zaken op Cuba verergert. Het vertrek van verdere 15,000 man, dat tot die vrees schijnt aanleiding te hebben gegeven, was al verordend nog vóór Generaal Blanco naar Cuba vertrok. De correspondent van *The Times* te Havana berichtte dat de autonomie, door Spanje aan Cuba toegestaan, niet volledig genoeg schijnt om de inwoners te bevredigen. Zij, die in opstand waren, weigeren in zulk eene schikking te treden, terwijl zij, die niet in gewapenden opstand waren, op den maatregel neerzien als slechts in naam zelfbestuur gevend, maar inderdaad het hoofdbestuur in handen van den Gouverneur - Generaal latend. Dit blijkt o. a. uit de nieuwe tariefregeling. Deze geeft in naam preferente rechten van slechts 35 pCt. ten gunste van Spanje; maar tengevolge van het Spaansche stelsel van schatting worden Spaansche goederen beneden hunne waarde en vreemde goederen 300 pCt. daarboven getaxeerd, zoodat de laatste 3maal meer rechten dan de Spaansche betalen. Dan behoudt de Regeering te Madrid zich het recht voor te beslissen welk deel van de inkomsten van Cuba jaarlijks beschikbaar gesteld zal worden voor het handhaven der souvereine rechten der Spaansche kroon. Misschien zou Home Rule naar het model van Canada de Cubanen kunnen bewegen de wapenen neder te leggen; maar de tegenwoordige maatregel opent slechts weinig kans op eene spoedige oplossing en verwekt slechts verbittering onder de conservatieve Spanjaarden. In de provinciën Havana, Matanzas en Pinar del Rio is het aantal opstandelingen zeer verminderd wegens gebrek aan voedsel. Maar in de oostelijke provinciën hebben zij nog altijd de macht in handen en er is geen uitzicht op herstel der Spaansche heerschappij, tenzij een vergelijk met de opstandelingen kan gemaakt worden. De suiker- en tabaks-oogsten beloven in westelijk Cuba beter te zijn dan verleden jaar, en de planters in oostelijk Cuba beproeven vergunning van de opstandelingen te verkrijgen den suikeroogst binnen te halen op voorwaarde van eene belasting van 50 cents per zak suiker. Als de vergunning gegeven wordt, zal de oogst de tegenwoordige schatting ver overtreffen.

—Men herinnert zich de inbeslagneming van het heiligdom van O. L. Vrouw van Lluch, naar aanleiding waarvan de vorige minister van financiën door den toenmaligen bisschop van Palma in den ban werd geslagen. De regeering heeft de zaak aan het oordeel van den Paus onderworpen, en deze heeft beslist, dat de inbeslagneming onwettig was. Dientengevolge heeft de Staat het bedeoord aan het diocees teruggegeven. De akte is door den voorzitter der Gedeputeerde Staten en den vicaris capitulaar geteekend.

Odol

van Houtens Cacao
Heerlijk van smaak – Zenuwsterkend –
Lichtverteerbaar – Goedkoop in 't gebruik.

Missing issue